

Til Forsvarsministeriet, Center for Forsvar og Beredskab

Att. Kontorchef Trine Kristiansen

07.06. 2022

Vedr.: **Henne Strand Grundejerforenings henvendelse om militære kørespor på Lyngbos Hede**

Kære Trine Kristiansen

Tak for dit venlige og grundige svarbrev af 1. juni 2022.

Det fremgår tydeligt af skrivelsen, at Forsvarsministeriet er opmærksom på de juridiske aspekter knyttet til Habitatdirektivets bestemmelser, men jeg vil alligevel gerne påpege et par punkter i din argumentation.

Du nævner i din skrivelse, at der ikke er tale om en udvidelse af øvelsesområdet i Oksbøl. Det er vel en sandhed med modifikationer, for som Grundejerforeningen (GHS) ser på sagen, så vil Forsvarsministeriet nu inddrage Lyngbos Hede, som os bekendt ikke tidligere har været en del af øvelsesområdet i Oksbøl.

De hidtidige retsafgørelser viser, at Habitatdirektivets lovgivning opfattes ret restriktivt, særligt vedrørende prioriterede naturtyper, som findes på Lyngbos Hede. Det er også derfor, at Miljøstyrelsen har pålagt private energikonsortier alternative løsningsmodeller (underboring), når det gælder åbne habitattyper, mens der er bevilget dispensation til overfladegravning inden for Habitatområde H 72, når linjeføringen går gennem skov bevokset med bjergfyr, der er en invasiv træart. Kun en afgørelse baseret på juridiske argumenter og antagelig med inddragelse af EU-Kommissionen kan vise, om Forsvarsministeren i sidste ende kan fravige beskyttelse af de træfrie habitater på Lyngbos Hede.

Vedrørende en alternativ sporføring øst om Filsø, så nævner du som hovedargument for fravælgelse af denne mulighed, at store dele af området er meget vådt. Det er rigtigt, at sådanne områder findes (bl.a. ved Rolfsø og Søvigssund), men uden besvær kan der sagtens anvises områder i den omtalte korridor, hvor jorden ikke er tørveholdig og derfor egnet for kørende materiel. Veje, jernbaner og anden infrastruktur er næppe valide argumenter for denne alternative løsningsmodel i relation til strengt beskyttet natur.

Det andet forhold du nævner, når der skal trænes realistisk er, at det kræver en korridor på op til 2 km bredde. Jeg har forståelse for dette argument, når korridoren skal fungere som øvelsesterræn, men så forstår jeg ikke hvorfor Forsvarsministeriet har undersøgt muligheden for at benytte strandarealet (forstranden). Det kan kun have funktion af transportkorridor, ligesom Danmarks Naturfredningsforenings forslag om et enkelt kampvognsspor fra nord til syd tværs over Lyngbos Hede. Her kan der næppe være tale om, at større hærenheder kan bevæge sig korrekt i forhold til hinanden, som du skriver.

Et tredje alternativ er en placering af et kørespor inde i Blåbjerg Plantage. Dette spor vil også have samme funktion af transportkorridor som nævnt oven for. Forsvarsministeriets argument for fravalg af denne

løsning er det kuperede terræn og at træbevoksningen fremstår meget tæt. Disse argumenter har begrænset udsagnskraft, når det betænkes, at f.eks. konsortiet bag etableringen af gasledningen Baltic Pipe på lange strækninger i Blåbjerg Plantage har måttet rydde bjergfyrlinje inkl. fjernelse af træerødder. De har også anlagt kørespor i nøjagtig samme klitterræn, som et påtænkt kampvognsspor kan anlægges i. En besigtigelse af Baltic Pipes anlægsspor i skov af bjergfyrlinje vil forhåbentlig kunne overbevise Forsvarsministeriet om, at denne alternative løsningsmodel klart er en overkommelig mulighed.

Mit kendskab til placeringen af kampvognsspor i den sydlige del af Oksbøl øvelsesterræn viser, at sporføring og offentlige veje er adskilte. Med en hensigtsmæssig linjeføring er det nok også muligt i Blåbjerg Plantage.

Endelig inddrager du skydeterrænet på Kallesmærsk Hede i din argumentation. Her er det væsentligt at forstå juraen. Da Habitatdirektivet så dagens lys i 1992 og efterfølgende blev implementeret, var øvelsesterrænet på Kallesmærsk Hede og omkring Oksbøl allerede udbygget. Ved udpegning af habitatområde H 73 var der derfor ikke tale om nye planer eller projekter vedrørende militærets aktiviteter. Det er i klar modsætning til forholdene på Lyngbos Hede, hvor der er tale om nye planer eller projekter. Det er ikke første gang i den aktuelle sag, at jeg ser en henvisning til øvelsesterrænet i syd, men juraen gør, at disse områder og den tilhørende sammenligning med Lyngbos Hede, ikke giver mening.

Din skrivelse har givet GHS indsigt i Forsvarsministeriets overvejelser, men som foreningen ser det, så er Forsvarsministeriets argumenter for at inddrage strengt beskyttet natur på Lyngbos Hede i Forsvarets fremtidige aktiviteter næppe overbevisende. De alternative muligheder for sporføring – Blåbjerg Plantage eller korridoren øst om Filsø - må fortsat betragtes som kvalificerede løsningsmodeller til opfyldelse af Habitatdirektivets beskyttelseskrav.

Jeg håber disse kommentarer kan hjælpe Forsvarsministeriet i det fortsatte arbejde med lokalisering af kampvognsspor. Kan jeg hjælpe med faglig indsigt, så gør jeg det gerne.

Med venlig hilsen på vegne af GHS

Bent Aaby